

Balma de la Coma d'Aumà

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Sot de la Coma d'Aumà
Alçada: 600

Coordenades:

Latitud: 41.64231
Longitud: 1.9504
UTM Est (X): 412589
UTM Nord (Y): 4610596

Classificació

Número de fitxa: 08179 - 55
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular Medieval Contemporani
Segle: XIII-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08178A0040001800000A
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dg., 14/04/2019 - 02:00

Descripció

La balma de Coma d'Aumà està situada en un indret emboscada, de difícil accés, en el vessant dret del Sot de la Coma d'Aumà. S'hi arriba des del Camí Ral cap a Manresa, sortint pel trencall a mà esquerra poc abans d'arribar al Coll del Correu i la Balma Roja. A partir d'aquí cal baixar en direcció sud per una canal fins a trobar el peu de la cinglera, aproximadament a la cota 600. Un allau de pedra i terra provocat per un aiguat molt fort que hi va haver a la tardor de l'any 2018 ha colgat per complert part de la canal i per tant cal travessar amb molta cura fins a trobar la roca.

Es tracta d'una balma o espluga obrada amb tancament frontal. L'interior mesura 5,5 metres d'amplada per una alçada màxima de 2,60 metres que va disminuint progressivament. A uns 7 metres de profunditat hi ha un espai parcialment clos per un muret de pedra mig enderrocat d'una fondària aproximada de 12 metres. En aquest indret la terra està molt remoguda. Es pot observar un rebaix general del sol, segurament per guanyar alçada. Algunes parts del sostre mostren senyals ennegrides pel sutge. El mur de tancament exterior té una porta centrada de pedra seca amb els muntants rectes. Mesura 0,60 m d'amplada per una alçada conservada de més de dos metres a mà dreta. El paredat és de pedra irregular collada amb morter de garsa. Els muntants estan més ben fets, escairats en bona part. El gruix dels murs és de 0,60 m. Des de l'interior, en el mur de mà dreta hi ha una petita finestra quadrangular.

Observacions:

El 16 de juliol de l'any 2006, Jordi Guillemot i Quim Solbas varen aixecar un topogràfic de la balma recollit al web de Jordi Guillemot, <http://caudelguille.net/caus/785-coma-dauma-balma-de-la>

Història

Les referències documentals sobre la balma com un lloc habitat són breus però confirmen que va ser considerat com un veritable mas que després de varis segles d'existència patí les conseqüències de la Pesta Negra. Tenim constància de que el 1229 ja estava habitada per Pere d'Aumà (Faura, 1993). El topònim apareix citat amb grafies diferents: Dalmau, Coma dalmau, Cumba dalmar, Cuymba dalmad, Coma de nart, Comadalmar, Cumbadelmar, Coma de Maria, Coma del maar, coma de Marina, Coma de Aumà. Faura, el cita sempre com Aumar i Omar en referència a "un d'aquells coloni agareni dels quals ens parla el repoblament pel comte Guifré dels comtats d'Ausona i Manresa".

Un pergami de 1497, parla del mas Coma del Mar, derruït, situat en el terme de Rellinars, en lo lloch dit Coma del Mar, que afronta per la banda de sol ixent i de migdia amb les terres del mas Sayol, a ponent amb el mas de la Vacarissa i a tramuntana amb les terres del mas Gibert.

El 1270 trobem una venda feta per Maria Dalmau i Berenguer Dalmau a l'escuder Pere de Padró i a la seva muller Elisenda d'una peça de terra que tenen pel rei i per Bernat de Cirera, en les muntanyes anomenades las Vimeneres, del terme de Vacarisses.

El 1287, Pere de Coma del Mar, Cumba dalmar, de la parròquia de Rellinars, tracta amb Jaume de Sala, també de Rellinars, que en deu anys pagarà ... 79 sous que es debien per l'establiment d'una peça de terra que est apud canemars que affrontat cum honore mansi den Seyol et cum honore mansi de Vaquerisa. (AHPM, 9)

L'any 1362, Francesca, esposa de Guillem de Camps, ven a Jaume Desfar, els masos de la coma de Maria i el de Bernat Ça Vacarissa (ACA, Can Falguera, llig. 78, a VALLS, 1993, p. 36).

El 3 de març de 1386 l'abat de Santa Cecília de Montserrat fa un establiment a Pere Obac de dos masos propers a l'Obac buits per causa d'epidèmia, que podria tractar-se de la dot aportada per Tegden l'any 996 quan entrà a formar part del cenobi i per tant, faria remuntar l'història de l'ocupació d'aquesta balma documentada des de finals del segle X.

Joan Valls (1986, 35) també localitza en un document de 1446 un torrent anomenat de Maria i la font de Maria que el situa baixant de Les Cases, al vessant oposat de la balma de coma d'Aumà. El mateix Dalmau Desfar a 9 de març de 1497 estableix a l'esmentat Bartomeu Ubach els masos rònecs de la Portella, Coma

d'Aumar.

Un pergami de 1497, parla del mas Coma del Mar, derruït, situat en el terme de Rellinars, en lo lloch dit Coma del Mar, que afronta per la banda de sol ixent i de migdia amb les terres del mas Sayol, a ponent amb el mas de la Vacarissa i a tramuntana amb les terres del mas Gibert. (ACA, Diversos, Masia de l'Obac) Feliu Ubach declarà l'any 1597 que era propietari del mas Ubach i del mas Coma del Mar, a ell unit i agregat. L'any 1666 Francesc Selva és el possessor del mas Coma de Maria. (ACA, D, Can Falguera, lligall 11).

El 1759, Fermí Selva és propietari del mas den Selva, àlies Vila. "(...) a la vora de la quintana del mas Coma de Maria que posseheix la major part dit confessant, fins dalt en un pujolet, ahont troba una serra, anomenada Serra Llisa, y vassen serra en llá (...) afrontant ab las honors de dit Antoni Gibert de pertinencies de dit Mas de Coma de Maria, que foren de dit confessant.

Bibliografia

FAURA, Josep Maria (1986). Un establiment feudal a l'Ubach, dins Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa, núm. 1, pàg. 85. Terrassa.

FAURA, Josep Maria (1993). Història de la Serra de l'Obac, dins L'Avenç, pàg. 181. Diputació de Barcelona. Barcelona.

FAURA, Josep Maria (1924). Les masies perdudes de l'Ubach, dins Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa, núm. 29, pp. 53-61. Terrassa.

FERRANDO ROIG, Antoni (1983). El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Cooperativa El Pot. Sabadell.

FLOTATS i LLAGOSTERA, Antoni (1979). Vacarisses. Ajuntament de Vacarisses.

MORENO ALBAREDA, M. Dolors (1986). Rellinars. Patronat Local de la Vellesa. Rellinars.

MORENO, M. Dolors; SENSERRICH, Montserrat (1997). La Balma de Coma d'Aumà, dins IV Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, núm. 29, pp- 175-176. Diputació de Barcelona.

VALLS i PUEYO, Joan (1993). El Castell i el seu terme. Castellbell i El Vilar; dins Revista El Brogit, núm 8.

<http://caudelguille.net/caus/785-coma-dauma-balma-de-la>

